

Warszawa, dnia 25 czerwca 2015 r.

Poz. 558

**UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 11 czerwca 2015 r.

w sprawie uczczenia pamięci bohatera Powstania Styczniowego księdza Stanisława Brzóska

23 maja 2015 r. upłynęło 150 lat od dnia męczeńskiej śmierci Stanisława Brzóska, bohatera Powstania Styczniowego, naczelnego kapelana wojsk powstańczych województwa podlaskiego i najdłużej walczącego dowódcy Powstania Styczniowego.

Stanisław Brzóska urodził się 30 grudnia 1834 r. w Dokudowie koło Białej Podlaskiej. Będąc młodym i ukształtowanym człowiekiem, wstąpił do seminarium w Janowie Podlaskim, po ukończeniu którego 25 lipca 1858 r. otrzymał święcenia kapłańskie. W zeznaniach śledczych z 1865 r. podawał, że przed podjęciem decyzji o wstąpieniu do stanu duchownego studiował na uniwersytecie w Kijowie. W tym samym roku 1858 został skierowany do Sokołowa Podlaskiego, gdzie pełnił posługę jako wikary. W 1860 r. został przeniesiony do Łukowa. Za kazanie wygłoszone 10 listopada 1861 r. skazany został ostatecznie na rok twierdzy w Zamościu, którą ze względu na zły stan zdrowia opuścił po pół roku, w czerwcu 1862 r. Zaangażował się także w działalność niepodległościową na różnych szczeblach administracji konspiracyjnej. Między innymi od jesieni 1862 r. pełnił funkcję naczelnika okręgu, brał udział w zjazdach w Kłoczewie i Biskupicach. W pamiętną powstańczą noc z 22 na 23 stycznia 1863 r. był jednym z dowódców przeprowadzających atak na garnizon carski w Łukowie. Następnie uczestniczył w wielu kolejnych bitwach, między innymi pod Siemiatyczami, Sosnowicą, Różą, Żyrzynem, Fajślawicami. Sprawował funkcję kapelana, a jego słowa krzepiły i podnosiły na duchu, szczególnie po coraz częstszych klęskach. 22 lipca 1863 r. został mianowany przez Rząd Narodowy naczelnym (generalnym) kapelanem wojsk powstańczych województwa podlaskiego.

Jesienią 1864 r. powstanie dogorywało. Ksiądz Brzóska przeniósł się wtedy wraz z niewielkim oddziałem w rejon Sokołowa, gdzie kontynuował walkę. Na skutek rosyjskich obław grupa ciągle topniała. Wiosną 1865 r. ukrywał się już tylko on sam wraz ze swoim adiutantem Franciszkiem Wilczyńskim. Obydwaj zostali schwytani we wsi Krasnodęby-Sypytki 29 kwietnia 1865 r., w domostwie Ksawerego Bielińskiego, gdzie wcześniej znaleźli schronienie. Przyczyną ich aresztowania były zeznania schwytanej i torturowanej przez Rosjan powstańczej kurierki. Skazani na karę śmierci przez powieszenie zostali straceni na rynku w Sokołowie Podlaskim 23 maja 1865 r.

Życie księdza Stanisława Brzóska było poświęcone Bogu i Polsce. Stało się także symbolem losu wielkiej rzeszy kapłanów katolickich, którzy służbę Bogu i Ojczyźnie łączyli w jedno. W uznaniu zasług dla niepodległości Polski, za patriotyczną postawę i bohaterstwo wykazane w walce z zaborcą śp. prezydent Lech Kaczyński postanowieniem z 23 maja 2008 r. przyznał pośmiertnie księdzu Stanisławowi Brzósce Order Orła Białego. W ten sposób Ojczyzna spłacała swój dług wobec Kapłana, który do końca pozostał jej wierny.

Jego śmierć symbolicznie zamyka Powstanie Styczniowe, a krwawa ofiara jego uczestników – Polaków, Litwinów, Białorusinów, Ukraińców – stała się fundamentem, na którym budowana była nowoczesna tożsamość naszych narodów. To wspólne, z narodami Europy Wschodniej, doświadczenie pozwala z optymizmem myśleć o przyszłości.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej ogłosił rok 2013 Rokiem Powstania Styczniowego, w związku ze 150. rocznicą jego wybuchu. Tegoroczna 150. rocznica śmierci księdza Stanisława Brzóska zamyka czas rocznicowej zadumy nad tym wydarzeniem.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej oddaje hołd księdzu Stanisławowi Brzósce oraz innym bohaterom Powstania Styczniowego.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Marszałek Senatu: *B. Borusewicz*